

Moneda - caracteristici, evoluție, funcții Masa monetară - conținut, agregate monetare

Banii

- marfă specială ce îndeplineşte anumite funcții în economie (echivalent general al celorlalte, intermediar al schimbului)
- convenţie socială (creaţie a ordinii de drept acceptată tacit de societate)
- orice element de activ
- orice lucru ce îndeplineşte funcțiile specifice de monedă

Banii

 denumire generică pentru toate felurile de monedă şi semne de valoare ce constituie instrumente acceptate în cadrul schimbului

schimbul direct devine schimb indirect:

M - B - M

Principalele atribute (calități) ale monedei:

- acceptabilitate (recunoaștere)
- durabilitate
- divizibilitate
- uniformitate (omogenitate)
- convenabilitate (uşurinţa în utilizare)
- greutatea falsificării (contrafacerii)
- raritate
- stabilitatea valorii (relativă)

funcții ale banilor:

- mijloc de schimb
- mijloc de plată
- măsură a activității economice
- mijloc de tezaurizare (rezervă)
- bani universali
- etalon al valorii

Evoluție istorică:

- Mărfuri general
- Mărfuri metale
- Mărfuri metale preţioase
- Moneda metalică cu valoare integrală (piese tipizate)
- Moneda metalica fără valoare integrală
- Biletele de bancă (bancnote) integral convertibile
- > Bancnote cu convertibilitate limitată
- Moneda fiduciară

Masă monetară:

totalitatea instrumentelor băneşti (monetare şi cvasimonetare) de care dispun agenții economici non-financiari dintr-o economie la un moment dat, destinate achiziționării de bunuri, achitării datoriilor şi constituirii economiilor şi a altor plasamente.

Masă monetară:

- componente:
 - numerarul (bancnote și moneda divizionară)
 - moneda scripturală
- poate fi privită:
 - stoc (cantitatea existentă la un moment dat)
 - flux (cantitatea medie de bani aflată în circulație pe parcursul unei perioade de timp)

- <u>Disponibilități monetare</u>: lichiditate perfectă (numerar și depozite la vedere)
- Disponibilități semimonetare (cvasimonetare): grade de lichiditate mai reduse (pp timp şi/sau costuri de transformare în bani lichizi)

Lichiditatea: capacitatea unui activ monetar de a fi folosit imediat, de a-şi îndeplini în totalitate funcțiile

parte componentă a masei monetare relativ autonomizată prin: funcțiile specifice îndeplinite, fluxurile economice reale mijlocite, emitenți și instituțiile specializate gestionare; precum și prin gradul de lichiditate

3 (M1, M2, M3) / România

http://www.bnr.ro/Masa-monetara-M3-si-contrapartida-acesteia-5171.aspx

► 4-5 (M1, M2, M3, M4, M5, L) / alte țări

<fiecare agregat include un ansamblu de active relativ omogene şi cu grade similare de lichiditate>

- ➤ M1 = masa monetară în sens restrâns
- M1 = numerar(N)

+

conturi curente,
depozite la vedere operabile prin cecuri/carduri,
cecuri la purtător

- ➤ M2 = masa monetară intermediară
- M2 = M1

+

depozite la vedere neoperabile prin cecuri/carduri, depozite pe termen scurt (<2ani iniţial)

M3 = masa monetară în sens larg

M3 = M2

+

depozite la termen (>2ani),

titluri de valoare negociabile: titluri de comerţ, bonuri de tezaur, obligaţiuni, ş.a. (cu maturitate <2ani)

acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară (titluri de economii)

împrumuturi din operațiuni repo

http://www.bnr.ro/page.aspx?prid=7297

> M4, M5 si/sau L

M4, M5 si/sau L = M3

+

economii contractuale,

titluri de valoare și alte plasamente negociabile (cu maturitate >2ani),

Baza monetară (M0)

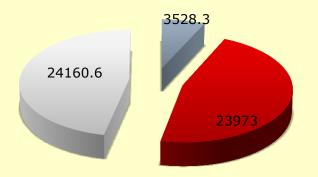
cuprinde acele elemente care pot fi direct controlate de banca centrală prin intermediul instrumentelor de politică monetară.

Emisiune monetară (Numerarul)

+

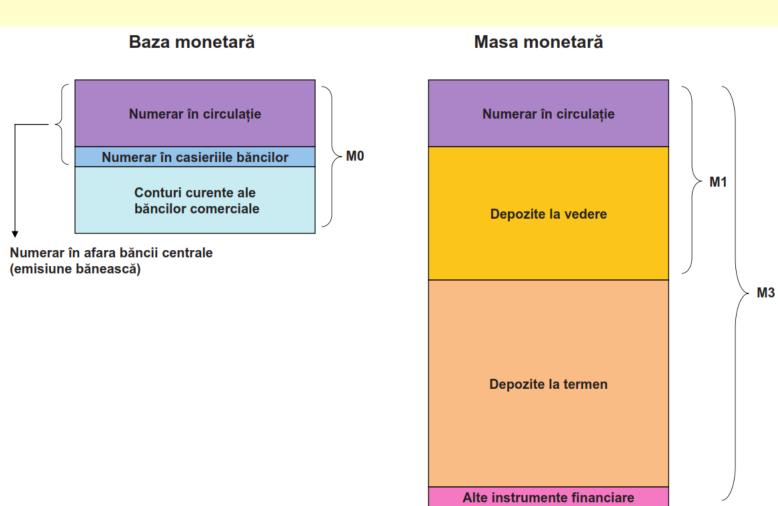
rezerve constituite de instituțiile financiare și de credit (IFM) la banca centrală

Structura MB

- Numerar in casieriile IFM
- Numerar in circulatie
- Conturi curente ale IFM la BNR

- pentru a-și îndeplini corespunzător funcțiile, banii trebuie puși în circulație într-o anumită cantitate
- masa monetară controlată de banca centrală

cantitatea de bani depinde de (M):

- volumul producției de mărfuri (Y) și valoarea acesteia (P*Y=PIB)
- viteza de rotație (circulație) a banilor (V)
- comportamentul agenților economici față de monedă (preferința pentru lichiditate)
- mărimea și structura creditului:raportul dintre vânzările în rate (minus) și scadențele curente (plus)

$$M = \frac{P * Y}{V}$$

> Viteza de circulație (rotație) a banilor

numărul mediu de tranzacții sau operațiuni monetare mijlocite de o unitate bănească într-un interval de timp.

> Puterea de cumpărare a banilor

volumul de mărfuri care pot fi achiziționate cu o unitate monetară (sau cu anumită sumă de bani)

valoarea banilor

© Paul Cocioc, 2016

Bibliografie:

- 1. G.Bodea (coord.) / Macroeconomie, Cluj-Napoca, Risoprint 2015, cap.3
- 2. P.Cocioc, O.Jula / Macroeconomie. Teorie si aplicatii, Cluj-Napoca, Risoprint 2015, cap.1

pentru alte detalii vezi și:

http://www.ase.ro/upcpr/profesori/979/MONEDA.pdf (cap.1)